

ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի
2026 թվականի մայիսի 8-ի թիվ 133 Ա որոշման

**ՀՀ կենտրոնական բանկի 2026-2028 թվականների
վերահսկողական առաջնահերթությունները
(ՀՀ բանկերի վերաբերյալ)**

Բովանդակություն

1. Փաստաթղթի նպատակը.....	2
2. Ձևավորված մակրո և միկրո ֆինանսական միջավայրից ածանցված ռիսկեր.....	3
3. Վերահսկողական առաջնահերթությունները	5
3.1 Կորպորատիվ կառավարման համակարգի բարելավում.....	6
3.2 Գործառնական դիմակայունության համակարգի բարելավում.....	7
3.3 ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի և միջազգային պատժամիջոցներին շրջանցման ռիսկերի կառավարման համակարգի բարելավում.....	8
3.4 Բանկային գրքում տոկոսադրույքի ռիսկի (IRRBB) գնահատման համակարգի ներդրում	9
3.5 Վարկային ռիսկի կառավարման հետ կապված մի շարք խնդիրների հասցեագրում 10	
3.6 Ֆինանսական համակարգում ազատ և բարեխիղճ մրցակցության ապահովման ուղղությամբ վերահսկողական միջոցառումների և շրջանակի խորացում.....	10

1. Փաստաթղթի նպատակը

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ԿԲ) կողմից իրականացվող վերահսկողության նպատակն է հավաստիանալ, որ ֆինանսական համակարգում, կազմակերպություններում և ենթակառուցվածքներում էական ռիսկերը պատշաճ կառավարվում են, իսկ խնդիրներ և ճգնաժամեր լինելու դեպքում դրանց հետևանքները հասցվում են նվազագույնի և գործընթացները կազմակերպվում են առավելագույնս սահուն և առանց ցնցումների:

Հաշվի առնելով բանկային համակարգի ազդեցությունը և կարևորությունը ընդհանուր ֆինանսական համակարգի համար՝ ԿԲ-ն, ռիսկերի վրա հիմնված վերահսկողության իրականացման շրջանակներում, ինչպես նաև հիմնվելով միջազգային լավագույն փորձի վրա, նախատեսում է մշտապես հաղորդակցել բանկային համակարգի մասով իր վերահսկողական առաջնահերթությունները հաջորդող երեք տարիների համար: Առաջիկայում նախատեսվում է նմանատիպ առաջնահերթություններ սահմանել նաև ոչ-բանկ ֆինանսական կազմակերպությունների համար:

Նշված հաղորդակցման հիմնական նպատակն է բանկային համակարգի մասնակիցներին պարբերաբար հաղորդակցել.

- առկա կամ նոր ծագող այն ռիսկերի մասին, որոնց պատշաճ դիմակայելու նպատակով ԿԲ-ն և բանկերը պետք է ներդնեն համարժեք կարողություններ և հմտություններ,

- այն ուղղությունների և ռիսկերի մասին, որոնք առավել մեծ ուշադրության են արժանանալու ԿԲ-ի կողմից և առավել շատ ռեսուրսներ կենտրոնացվելու են այդ ուղղություններով, և (կամ) այդ ուղղություններով սպասվում են վերահսկողական մոտեցումների և շրջանակի էական փոփոխություններ:

Վերահսկողական առաջնահերթությունները կազմելիս հաշվի են առնվել ընթացիկ սոցիալ-տնտեսական իրավիճակի վերլուծությունները, ապագա հնարավոր մարտահրավերները, ԿԲ կառավարման մարմիններից, ֆինանսական համակարգից, ինչպես նաև ներքին և արտաքին այլ տարբեր աղբյուրներից ստացված ազդակները:

Վերահսկողական առաջնահերթությունների ընտրման հիմնավորումները ներկայացված են երկրորդ բաժնում, իսկ դրանց մասով ԿԲ և բանկերի կողմից ակնկալվող միջոցառումները՝ երրորդ բաժնում:

Փաստաթուղթն ըստ անհրաժեշտության ենթակա է վերանայման՝ հաշվի առնելով ընթացիկ ֆինանսատնտեսական զարգացումները:

Հստակեցման համար նշենք, որ սույն փաստաթղթով վերահսկողական առաջնահերթություններ սահմանելը չի նշանակում, որ ԿԲ-ն վերահսկողություն չի իրականացնելու այլ ուղղություններով. ԿԲ-ն շարունակելու է անհրաժեշտ խորությամբ և համաչափ վերահսկողություն իրականացնել ֆինանսական

համակարգում պրուդենցիալ, գործարար և շուկայական վարվելակերպի, մրցակցության հետ կապված ռիսկերի նկատմամբ:

Սույն փաստաթղթով սահմանված առաջնահերթություն համարվող ռիսկերի կառավարման մասով ԿԲ-ն առևտրային բանկերի հետ, ըստ անհրաժեշտության, հաղորդակցում կամ թարմացնում է գործող օրենսդրության, միջազգային լավագույն փորձի վրա հիմնված վերահսկողական սպասումները:

2. Ձևավորված մակրո և միկրո ֆինանսական միջավայրից ածանցված ռիսկեր

Վերջին մի քանի տարիների մակրո և միկրո միջավայրի արագ փոփոխությունները հանգեցնում են բանկերին սպառնացող ռիսկերի շրջանակի անընդհատ փոփոխությանը և ընդլայնմանը: Համապատասխանաբար, ռիսկերի կառավարման համակարգերի կատարելագործումը և դրանց գործառնական ինստիտուցիոնալացումը դառնում են ավելի անհրաժեշտ: Բանկային համակարգում առկա մի շարք հիմնարար խնդիրների առաջացման հիմքում ընկած են կորպորատիվ կառավարման համակարգի թերությունները, և վերջիններիս վերացումն առանցքային նշանակություն ունի այդ խնդիրների լուծման համար: Կենտրոնական բանկի կողմից գալիք երեք տարիների համար հաջորդ կարևոր ուղղությունը բանկային համակարգում գործառնական դիմակայունության բարձրացումն է: Հայաստանյան բանկային համակարգում վերջին տարիներին զգալիորեն մեծացել են հաճախորդներին հեռավար՝ տարբեր տեխնիկաձրագրային լուծումներով ֆինանսական ծառայությունների մատուցումը: Դրանք մի կողմից՝ հաճախորդների համար բարձրացնում են բանկային գործառնությունների և ծառայությունների հարմարավետությունը, մյուս կողմից՝ պահանջում են բանկերում համարժեք գործառնական դիմակայունության ապահովման մեխանիզմների և համակարգերի առկայություն: Այս առումով հատկապես կարևորվում է ՏՏ և կիբերանվտանգության, ինչպես նաև պատվիրակման գծով բանկի ռիսկերի մակարդակին համարժեք գործառնական ռիսկերի կառավարման համակարգերի առկայությունը: Ամբողջ աշխարհում կիբերսպառնալիքների շրջանակն ընդլայնվել է՝ կիբերսպառնալիքները դարձնելով բանկային համակարգի կայունությանը սպառնացող կարևոր մտահոգություն: Աճել են նաև կիբերմիջադեպերը՝ արտացոլելով ֆինանսական ոլորտի բարդ և զարգացող կիբերհարձակումների ենթարկվածությունը: Վերջին տարիներին զգալիորեն աճել են նաև բանկերի կողմից պատվիրակված գործառնությունների ծավալները, իսկ պատվիրակված գործառնությունները պարունակում են առավել բարդ տեխնոլոգիական (այդ թվում՝ ամպային տեխնոլոգիաների կիրառմամբ) և մատակարարման շղթաներ, ինչը պահանջում է պատվիրակված գործառնությունների անընդհատության և ռիսկերի

Կենտրոնացվածության կառավարման առավել համապարփակ և վերանայված մոտեցումներ:

Բանկերի կողմից փողերի վացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման (այսուհետ՝ ՓԼ/ԱՖ) դեմ պայքարին վերաբերող օրենսդրությանը և միջազգային ստանդարտներին համապատասխանության և միջազգային պատժամիջոցների շրջանցման ռիսկի կառավարման համակարգերի բարելավումը նախորդ տարիներին եղել և առաջիկա տարիներին ևս կշարունակի մնալ Կենտրոնական բանկի կարևորագույն վերահսկողական առաջնահերթություններից մեկը: Ներկա աշխարհաքաղաքական զարգացումները վկայում են, որ նշված ռիսկերն անընդհատ ուղեկցում են մեզ և այս ուղղությամբ պետք է շարունակել կարողությունների զարգացման համատեղ ջանքերը:

Հաջորդ տարիների համար Կենտրոնական բանկի կողմից առանձնացվել է նաև բանկային գրքում տոկոսադրույքի ռիսկի գնահատումը (IRBB) և դրա հասցեագրումը: Վերջինիս գնահատումը և կառավարումն առաջնահերթ կարևորություն ունեն՝ հաշվի առնելով վերջին տարիներին բանկերի ներդրումների աճը երկարաժամկետ ակտիվներում, ինչը հանգեցնում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային ավելի մեծ անհամապատասխանությունների՝ արդյունքում մեծացնելով տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների ազդեցությունը բանկերի զուտ տոկոսային եկամտի, կապիտալի տնտեսական արժեքի և ընդհանուր ֆինանսական կայունության վրա: Միևնույն ժամանակ, հաշվի առնելով, որ ներկայիս կարգավորմամբ բանկային գրքում տոկոսադրույքի ռիսկը ամբողջությամբ հասցեագրված չէ կապիտալի համարժեքության նորմատիվի հաշվարկի մեջ, վերջինիս ռիսկի իրական մեծությունը կարող է լիովին բացահայտված չլինել բանկային համակարգում: Համապատասխանաբար ԿԲ-ն և առևտրային բանկերն ունեն անելիքներ նշված ռիսկը հստակ գնահատելու և հասցեագրելու համար:

Հաջորդ կարևոր ուղղությունը բանկային համակարգում վարկային ռիսկերի հետ կապված մի շարք խնդիրների գնահատումն ու հասցեագրումն է: Կենտրոնական բանկը մշտապես մեծ ուշադրություն է դարձրել բանկային համակարգում վարկային ռիսկի գնահատմանը և հնարավորինս ճշգրիտ արտացոլմանը, քանի որ այն ավանդաբար համարվել և շարունակում է համարվել բանկային համակարգում ամենաէական ռիսկերից մեկը: Այնուհանդերձ, վերջին տարիներին բանկային համակարգում վարկային պորտֆելի, մասնավորապես, հիփոթեքային և սպառողական վարկերի, շինարարության ոլորտին տրամադրված վարկերի առաջանցիկ աճի տեմպերը, ինչպես նաև անշարժ գույքի շուկայի տաքացման միտումները և կառուցապատման հաշիվների օգտագործման ռեժիմների հետ կապված օրենսդրական փոփոխությունները կարող են ստեղծել նոր՝ դեռևս չհասցեագրված ռիսկերի գնահատման և բանկերի հաշվեկշիռներում դրանց պատշաճ արտացոլման անհրաժեշտություն: Վերը նշվածով

պայմանավորված՝ ԿԲ-ն կարևորում է բանկերում վարկային ռիսկի կառավարման արդյունավետ համակարգերի շարունակական բարելավումը:

Կենտրոնական բանկի համար շարունակելու է կարևոր ուղղություն հանդիսանալ բանկային համակարգում սպառողների շահերի պաշտպանության հետ կապված ռիսկերի հասցեագրումը և դրա հետ կապված բանկերի ներքին հսկողական համակարգերի անընդհատ բարելավումը: Այս առումով մշտապես կարևորվում են հատկապես բանկերի կողմից տեղեկատվության պատշաճ բացահայտման և անձնական տվյալների պաշտպանության հարցերը և դրանց հետ կապված՝ բանկերում գործարար վարվելակերպի և սպառողների շահերի պաշտպանության գծով ռիսկերի կառավարման համակարգերի շարունակական բարելավումը:

Վերջին տարիներին ֆինանսական համակարգում արձանագրվող կառուցվածքային փոփոխությունները, թվայնացման խորացումը և շուկայի մասնակիցների վարքագծի փոփոխություններն էական ազդեցություն են ունենում նաև մրցակցային միջավայրի վրա: Մրցակցության բավարար մակարդակի ապահովումը ֆինանսական կայունության և արդյունավետության կարևոր նախապայման է, քանի որ այն նպաստում է ռեսուրսների արդյունավետ բաշխմանը, ծառայությունների որակի բարձրացմանը և նորարարությունների խթանմանը: Միևնույն ժամանակ, մի շարք ծառայությունների շուկայում կենտրոնացվածության աճը, տնտեսվարող սուբյեկտների գերիշխող դիրքի ձևավորումը, ինչպես նաև թվային հարթակների և նոր տեխնոլոգիաների կիրառմամբ պայմանավորված մրցակցային վիճակի փոփոխությունները կարող են առաջացնել համակարգային ռիսկեր և խաթարել արդար ու բարեխիղճ մրցակցությունը ֆինանսական համակարգում: Վերոգրյալով պայմանավորված՝ ֆինանսական համակարգում մրցակցային բարենպաստ միջավայրի շարունակականությանն ուղղված վերահսկողական միջոցառումները պահանջում են նոր՝ առավել խիստ մոտեցումներ:

3. Վերահսկողական առաջնահերթությունները

Ելնելով վերը նշվածից՝ ԿԲ-ն 2026-2028 թվականների համար բանկային վերահսկողության գործընթացում սահմանել է հետևյալ հիմնական առաջնահերթությունները՝

- ✓ Կորպորատիվ կառավարման համակարգի բարելավում,
- ✓ Գործառնական դիմակայունության մակարդակի բարելավում,
- ✓ ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի և միջազգային պատժամիջոցներին շրջանցման ռիսկերի կառավարման համակարգի բարելավում,
- ✓ Բանկային գրքում տոկոսադրույքի ռիսկի (IRRBB) գնահատման համակարգի ներդրում,
- ✓ Վարկային ռիսկի կառավարման հետ կապված մի շարք խնդիրների հասցեագրում,

- ✓ Սպառողների շահերի պաշտպանության գծով ռիսկերի պատշաճ կառավարման համակարգերի շարունակական բարելավում,
- ✓ Ֆինանսական համակարգում ազատ և բարեխիղճ մրցակցության ապահովմանն ուղղված վերահսկողական միջոցառումների և շրջանակի խորացում:

3.1 Կորպորատիվ կառավարման համակարգի բարելավում

ԿԲ-ն կարևորում է բանկերում կորպորատիվ կառավարման լավագույն պրակտիկայի առկայությունը և շարունակական զարգացումը: Կորպորատիվ կառավարման համակարգի բարելավումը մշտապես վերահսկողական առաջնահերթություն է լինելու, քանի որ ֆինանսական կազմակերպություններում առկա խնդիրները և ռիսկերը, որպես կանոն, հետևանք են կորպորատիվ կառավարման համակարգում առկա բացերի: Ակնկալվում է բանկերում կորպորատիվ և ռիսկերի կառավարման համակարգերի արդյունավետության շարունակական բարձրացում, որը կներառի արդյունավետ կազմակերպական կառուցվածքի և գործարար գործընթացների առկայություն, ռիսկերի կառավարման գործընթացում ներառված տարբեր ղեկավարների դերերի և պարտականությունների հստակ տարանջատում, այդ դերերի գիտակցում, բանկերի ռազմավարական և ընթացիկ կառավարման արդյունավետության բարձրացում, հսկողական գործուն մեխանիզմների և հաշվետվողականության համակարգի բարելավում և այլն:

Վերոնշյալն ապահովելու համար չափազանց կարևորվում է բանկերում խորհուրդների գործունեության արդյունավետության բարձրացումը, որը միտված է բանկերի ֆինանսական կայունության պահպանմանը, ռազմավարական նպատակների, կառավարման (այդ թվում՝ ռիսկերի կառավարման) կառուցակարգերի, կորպորատիվ մշակույթի հաստատմանը և բանկի գործադիր մարմնի նկատմամբ պատշաճ հսկողության իրականացմանը: Այս առումով կարևորվում է բանկի մեծությանը, ռիսկայնությանը, գործառնությունների ծավալին և բարդությանը համահունչ խորհրդի առկայությունը՝ հաշվի առնելով նաև խորհրդի անդամների կոլեկտիվ համապատասխանությունը:

Միևնույն ժամանակ, կարևորվում է բանկերում տեղեկատվական և հաշվետվողականության արդյունավետ համակարգերի առկայությունը, որոնք կապահովեն բանկի գործադիր մարմնի, հսկողական գործառույթների համար պատասխանատու անձանց և բանկի մյուս ղեկավարների գործունեության նկատմամբ հսկողություն և շահագրգիռ կողմերի միջև հաղորդակցում:

Հարկ է նշել, որ ԿԲ-ում գրանցվող ղեկավարների շրջանակի վերանայումը միտված է բանկերում հսկողական գործառույթների արդյունավետության բարձրացմանը և նշված գործառույթների համար պատասխանատու անձանց դերի

կարևորմանը: Վերջինս ներառում է անադարտության և համապատասխանության գնահատման գործընթացներում առավել բարձր և խորացված չափանիշների կիրառում ինչպես ղեկավարների գրանցման, այնպես էլ նրանց հետագա գործունեության ընթացքում: Կենտրոնական բանկը բանկերում առկա ռիսկերի գնահատման և հասցեագրման գործընթացներում իր հաղորդակցումն առավել հասցեական կիրականացնի նաև դրանում ներառված բանկերի կառավարման մարմինների և ղեկավարների հետ:

Իր հերթին՝ ԿԲ-ն նույնպես համընթաց քայլեր է ձեռնարկում կորպորատիվ կառավարման համատեքստում միջազգային լավագույն փորձին համահունչ վերահսկողական գործիքակազմի և մոտեցումների ներդրման ուղղությամբ: Նման պրակտիկայի սահուն և արդյունավետ իրականացումն ապահովելու նպատակով առանցքային է ՀՀ ԿԲ-ի և բանկերի միջև կառուցողական երկխոսությունը: Վերջինը կարևորվում է բանկերում կարողությունների զարգացման և դրան զուգահեռ կառավարման համակարգերի արդյունավետության բարձրացման տեսանկյունից: Այս նպատակին են ուղղված ԿԲ կողմից բանկերի ղեկավարների, մասնավորապես խորհրդի անդամների մասնակցությամբ շարունակական զարգացման ծրագրերը, որոնք հետագայում կընդգրկեն ղեկավարների ավելի լայն շրջանակ:

Բանկերի կորպորատիվ կառավարման համակարգի բարելավմանն է ուղղված լինելու նաև բանկերի կողմից և բանկերի վերաբերյալ Կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակվող տեղեկությունների գործընթացի բարելավումը և դրա համապատասխանեցումը միջազգային լավագույն փորձին:

3.2 Գործառնական դիմակայության համակարգի բարելավում

Առաջիկա տարիներին Կենտրոնական բանկը կբարելավի իր կողմից բանկերի գործառնական դիմակայության գնահատման համակարգերն ու մոտեցումները, ինչն առաջին հերթին ենթադրում է այդ ուղղությամբ համատեղ կարողությունների զարգացում:

Բանկային համակարգի առջև ծառացած վերոնշյալ ռիսկերը մեղմելու նպատակով ՀՀ ԿԲ-ն կենտրոնանալու է ռիսկերի կառավարման ամուր հայեցակարգերի ձևավորման, շարունակական կարողությունների զարգացման և վերահսկողության համապարփակ գնահատումների վրա, ինչի համար ԿԲ առաջնահերթ քայլերն են լինելու.

- ✓ Թվային փոխակերպման շարունակական մոնիտորինգը. առաջնորդել բանկերին թվային վերափոխման իրենց ջանքերում՝ հավասարակշռելով նորարարությունը ռիսկերի արդյունավետ կառավարման հետ,

- ✓ Գործառնական ռիսկերի գնահատման համակարգի բարելավումը. այստեղ հատկապես կարևորվում է պատվիրակման, կիբերանվտանգության և այլ

գործառնական ռիսկերի նպատակային գնահատման հետ կապված նոր մոտեցումների ներդրումը, որոնք թույլ կտան մեծ պատկերով քարտեզագրել բանկային համակարգում առկա իրավիճակը, խնդիրները, ռիսկերը, կենտրոնացումները և առավել համարժեք արձագանքել բանկերում դրանից բխող կառավարման մեխանիզմների բավարարությանը,

✓ Ամպային տիրույթներում բանկային համակարգի կողմից պահպանվող տվյալների հետ կապված վերահսկողական մոտեցումների ներդրմանը,

✓ Կարողությունների զարգացումը. բարձրացնել ԿԲ և բանկերի աշխատակիցների կարողությունները և գիտելիքները՝ զարգացող կամ նոր ծագող ռիսկերն առավել արդյունավետ գնահատելու և կառավարելու նպատակով:

3.3 ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի և միջազգային պատժամիջոցներին շրջանցման ռիսկերի կառավարման համակարգի բարելավում

Կենտրոնական բանկը, շարունակելով բանկերում ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարին վերաբերող օրենսդրությանը և միջազգային ստանդարտներին համապատասխանության բարելավման ուղղությամբ վերջին տարիներին իրականացված նախաձեռնությունները, ինչպես նաև հաշվի առնելով ՓԼ/ԱՖ և զանգվածային ոչնչացման զենքի տարածման ֆինանսավորման դեմ պայքարի ոլորտում 2025-2028թթ. ազգային ռազմավարությամբ նախատեսված գործողությունների իրագործումը՝ հետևողականորեն շարունակելու է աշխատանքներն առնվազն հետևյալ ուղղություններով.

✓ Բանկերի ՓԼ/ԱՖ ռիսկերի գնահատում. առնվազն տարեկան մեկ անգամ բանկերում կշարունակվի իրականացվել ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի համապատասխանության մնացորդային ռիսկերի գնահատում, որի հիմքում դրված են ռիսկերի ազգային գնահատմամբ վերհանված խոցելիությունները և սպառնալիքները, ինչպես նաև հնարավոր նոր ռիսկերի վերհանման և գնահատման նպատակով պարբերաբար արդիականացվող գնահատման մեթոդաբանությունները: Ընդ որում, տարվա ընթացքում որևէ բանկի ներհատուկ ռիսկի էական բարձրացման և (կամ) կառավարման համակարգում էական փոփոխությունների պարագայում ԿԲ-ի կողմից կիրականացվի մնացորդային ռիսկերի վերանայում տարեկան պարբերականությունից առավել հաճախ պարբերականությամբ՝ նպատակ ունենալով հավաստիանալ, որ տվյալ բանկում առկա են ներհատուկ ռիսկին համարժեք ռիսկերի կառավարման կարողություններ:

✓ Կարողությունների շարունակական զարգացում. ԿԲ-ն խիստ կարևորում է ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի ոլորտում բանկերի շարունակական կրթությունը և միջազգային լավագույն փորձի ուսումնասիրությունն ու կիրառումը, ինչով պայմանավորված՝ առաջնահերթություն է կարողությունների զարգացման մեջ համապատասխան ծավալի ռեսուրսների ներդրումը: Այս համատեքստում

հատկապես կարևորվում է կրիպտոակտիվներից բխող ՓԼ/ԱՖ ռիսկերի ոլորտում համապատասխան կարողությունների զարգացումը՝ կրիպտոակտիվների ոլորտի վերաբերյալ նախատեսվող կարգավորումների ներքո:

✓ Միջազգային պատժամիջոցների շրջանցման ռիսկի կառավարման գործընթացի բարելավում. ԿԲ-ն պարբերաբար ուսումնասիրում է միջազգային պատժամիջոցների արագ փոփոխվող ոլորտի զարգացումները, ինչպես նաև տեղեկացնում է ֆինանսական համակարգի մասնակիցներին դրանցից բխող հնարավոր սպառնալիքների մասին և շեշտադրում է ոլորտում որակավորված մասնագետների ներգրավման կարևորությունը: 2026 թվականի հունվարի 30-ին ԿԲ խորհրդի որոշմամբ փոփոխվել է ֆինանսական հաստատությունների ներքին վերահսկողության համակարգերը կարգավորող նորմատիվային դաշտը՝ նպատակ ունենալով ներդնել միջազգային պատժամիջոցների շրջանցման ռիսկի կառավարման կայուն կառուցակարգեր: Մասնավորապես, ԿԲ-ն ակնկալում է, որ բանկերը պետք է ունենան միջազգային պատժամիջոցների շրջանցման ռիսկի կառավարման ներքին հսկողության համակարգեր և ընթացակարգեր, ինչպես նաև դրանց պատշաճ կիրառման և կառավարման համար անհրաժեշտ բավարար կարողություններ: Միևնույն ժամանակ, 2026 թվականից սկսած, ռիսկերի վրա հիմնված վերահսկողության շրջանակում ԿԲ-ն իրականացնելու է միջազգային պատժամիջոցների շրջանցման ռիսկի նոր պահանջների պահպանման մասով վերահսկողական աշխատանքներ: Բացահայտված խախտումների և թերությունների դեպքում հետևողականորեն կիրառելով վերահսկողական միջոցառումներ:

3.4 Բանկային գրքում տոկոսադրույքի ռիսկի (IRRBB) գնահատման համակարգի ներդրում

2024թ. Կենտրոնական բանկի կողմից իրականացվել է բանկային գրքում տոկոսադրույքի ռիսկի մակարդակի գնահատում, որի նպատակն է հաշվարկել տոկոսադրույքների հավանական փոփոխությունների ազդեցությունը բանկերի կապիտալի տնտեսական արժեքի և զուտ տոկոսային եկամուտների վրա: Գնահատման նախնական արդյունքները կհաղորդակցվեն բանկերի հետ: Նշված ռիսկի գնահատումը կրելու է շարունակական բնույթ և ինտեգրվելու է բանկերի վերահսկողական վերլուծական և գնահատման համակարգում: Համապատասխանաբար բանկային գրքում տոկոսադրույքի ռիսկի գնահատման և կառավարման մասով Կենտրոնական բանկը և բանկերն առաջիկա տարիներին ունեն կարողությունների զարգացման անհրաժեշտություն:

3.5 Վարկային ռիսկի կառավարման հետ կապված մի շարք խնդիրների հասցեագրում

Կենտրոնական բանկը կշարունակի մեծ ուշադրություն դարձնել բանկերի կողմից վարկային ռիսկի կառավարման հետ կապված հետևյալ խնդիրների հասցեագրմանը.

- ✓ Միկրոպրոդեցիալ վերահսկողական սթրես թեստավորման համակարգի կատարելագործում, որի էական տարր կհանդիսանա հիփոթեքային շուկայում տարբեր սթրեսային սցենարների հասցեագրումը,

- ✓ Կառուցապատման ոլորտում վարկավորման ծավալների մշտադիտարկում, առկա կամ սպասվող ռիսկերի խորացված գնահատում, միկրոպրոդեցիալ վերահսկողության շրջանակներում բարձր մնացորդային ռիսկ ունեցող բանկերում դրանից բխող ռիսկի նվազեցմանն ուղղված վերահսկողական աշխատանքների իրականացում,

- ✓ Բանկերի կողմից կառուցապատման հատուկ հաշիվների վարման գործընթացի մոնիթորինգ և դրանից բխող համապատասխան վերահսկողական միջոցառումների իրականացում,

- ✓ Միջազգային լավագույն փորձի կիրառմամբ՝ բանկերի կողմից վերակառուցված վարկերի առավել խորացված ուսումնասիրություն և գնահատում՝ նպատակ ունենալով հասցեագրել այս մասով բանկային համակարգում դեռևս չճանաչված ռիսկերը:

3.6 Սպառողների շահերի պաշտպանության գծով ռիսկերի կառավարման համակարգերի հետ կապված մի շարք խնդիրների հասցեագրում

Կենտրոնական բանկն առաջիկա տարիներին կշարունակի իր ուշադրության կենտրոնում պահել բանկերում սպառողների շահերի պաշտպանության գծով ռիսկերի կառավարման համակարգերի արդյունավետության խնդիրները և հարցերը: Առաջիկա տարիներին այն կուղեկցվի վերահսկողական գնահատման մեթոդաբանության բարելավումներով՝ գործարար վարվելակերպի ռիսկերի վերահսկողական գնահատման նոր համակարգի ներդրման միջոցով:

3.7 Ֆինանսական համակարգում ազատ և բարեխիղճ մրցակցության ապահովման ուղղությամբ վերահսկողական միջոցառումների և շրջանակի խորացում

Առաջիկա տարիներին ՀՀ ԿԲ-ն ֆինանսական համակարգում մրցակցային միջավայրի համալիր գնահատման և դրա հետ կապված ռիսկերի զսպմանն ուղղված միջոցառումներում էական փոփոխություններ է իրականացնելու: Մասնավորապես.

- ✓ Կներդրվեն միջազգային լավագույն փորձին համապատասխան նոր մեթոդաբանություններ՝ ռիսկային ոլորտների բացահայտման և ռիսկերի վրա հիմնված վերահսկողության իրականացման համար,
- ✓ Կբարելավվի ռիսկերի բացահայտման և գնահատման նպատակով հաշվետվողականության շրջանակը,
- ✓ Կգնահատվեն բանկերում մրցակցության օրենսդրությանը համապատասխանության կանխարգելիչ և բացահայտիչ գործառույթների առկայության համակարգերը,
- ✓ Կբարելավվի այս մասով Կենտրոնական բանկի հաշվետվողականությունը,
- ✓ Առավել շատ ռեսուրսներ կհատկացվեն մրցակցային իրավախախտումների հետ կապված ռիսկերի բացահայտման, գնահատման և պատժամիջոցներ կիրառելու ուղղությամբ: